

Vejledning om anvendelse af mobiltelefoner, notebooks mv. i retslokaler

Version 1, den 24. juli 2008

Resumé

Den 1. juli 2007 trådte nye regler om blandt andet brug af mobiltelefoner, notebooks og andet elektronisk sendeudstyr i retslokaler i kraft. Denne vejledning har til formål at redegøre for indholdet af de nye regler i retsplejeloven.

1 Indledning

1.1 Baggrund

Den 1. juli 2007 trådte nye regler om blandt andet brug af mobiltelefoner, notebooks og andet elektronisk sendeudstyr i retslokaler i kraft, jf. lov nr. 518 af 6. juni 2007.

Reglerne indebærer, at det udover transmission af lyd og billeder som udgangspunkt endvidere er forbudt at transmittere tekst fra retsmøder, med mindre retten undtagelsesvis har tilladt dette, jf. retsplejelovens § 32, stk. 1, 1. og 2. pkt.

Rettens afgørelse om at give tilladelse til at optage og transmittere billeder og lyd træffes ved kendelse, jf. § 32, stk. 1, sidste pkt., mens rettens afgørelse om at give tilladelse til at transmittere tekst træffes ved beslutning, der føres til retsbogen.

Retten har endvidere fået klar hjemmel til at forbyde, at apparater, der kan optage eller transmittere billeder, lyd og tekst, medbringes eller anbringes i lokaler, hvor der afholdes retsmøder, jf. § 32, stk. 2.

For at sikre den mest hensigtsmæssige anvendelse af de nye regler besluttede Domstolsstyrelsen i forbindelse med indførelsen af de nye regler at nedsætte en arbejdsgruppe, der fik til opgave at udarbejde denne vejledning til domstolene om anvendelse af mobiltelefoner, notebooks mv. i retslokaler.

1.2 Vejledningens udformning

Denne vejledning har til formål at redegøre for indholdet af de nye regler i retsplejelovens § 32 og formidle den opfattelse, medlemmerne af arbejdsgruppen har haft om anvendelsen af de nye regler.

Ved læsningen af denne vejledning er det dog vigtigt at være opmærksom på, at det i alle tilfælde er overladt til retten at tage konkret stilling til i forbindelse med et retsmøde, om en journalist, en advokat, en anklager eller en tilhører må medbringe eller få tilladelse til at anvende mobiltelefon eller lignende under retsmødet.

Når der i vejledningen anvendes begrebet "mobiltelefoner, notebooks mv.", skal dette forstås som den type af apparater, der er omtalt i § 32, stk. 2.

I forarbejderne til loven er der generelt sondret mellem 3 grupper af personer: 1) de personer, der skal møde i retten som led i deres arbejde (rettens personale, advokater m.fl.), 2) de personer, der møder i retten som led i deres arbejde (repræsentanter for pressen), og 3) de personer, der møder i retten som tilhørere. Vejledningen er derfor opdelt på samme måde.

2 Generelt om brug af mobiltelefoner, notebooks mv. under retsmøder

Med de nye regler er der ikke indført et generelt forbud mod, at man kan medbringe mobiltelefoner, notebooks mv. i retslokaler. Derimod er der lagt op til, at det som hovedregel skal være tilladt at medbringe mobiltelefoner, notebooks mv. i retten, med mindre retten konkret nedlægger forbud herimod.

Det er imidlertid vigtigt, at der er ro i retslokalet, så retsmødet kan gennemføres med den fornødne værdighed; især af hensyn til de implicerede parter.

Det vil derfor være naturligt, at retten, når retsmødet starter – eller når det i øvrigt findes påkrævet - anmoder de tilstedeværende om at slukke deres mobiltelefoner, notebooks mv. eller i hvert fald sætte disse på lydløs og/eller "fly-funktion", således at retsmødet ikke forstyrres af, at de tilstedeværende modtager e-mails, sms'er, telefonopkald eller lignende. Dette gælder ikke kun tilhørere, men også advokater, anklagere, journalister og andre tilstedeværende.

Hvis en person har behov for at anvende sin mobiltelefon, notebook mv. under et retsmøde til f.eks. at transmittere tekst, bør den pågældende rejse spørgsmålet om tilladelse efter § 32 inden eller ved retsmødets start.

3 Forbud mod at sende tekstbeskeder fra retsmøder

Det er som udgangspunkt ikke tilladt under retsmøder at optage eller transmittere billeder og lyd eller at transmittere tekst, jf. retsplejelovens § 32, stk. 1, 1. og 2. pkt., med mindre retten undtagelsesvis tillader dette. Overtrædelse af reglerne straffes med bøde, jf. retsplejelovens § 32 b, stk. 1.

Reglen om, at det ikke er tilladt at transmittere tekst, jf. § 32, stk. 1, 2. pkt., er indført for at sikre, at der ikke under et retsmøde i for eksempel en straffesag bliver sendt oplysninger om allerede afgivne forklaringer til personer, der venter uden for retslokalet, og som er indkaldt for at vidne i den konkrete sag.

Folketinget har i forbindelse med vedtagelsen af loven forudsat, at retten for så vidt angår visse persongrupper, der deltager i retsmøder i forbindelse med deres arbejde, bør være imødekommende overfor eventuelle anmodninger om tilladelse til at transmittere tekst under retsmødet.

På den baggrund har arbejdsgruppen i de følgende afsnit 3.1-3.3 overvejet, i hvilket omfang retten bør imødekomme sådanne anmodninger i forhold til de forskellige persongrupper, der kan være til stede under retsmøder.

3.1 Rettens personale, advokater, anklage-myndigheden, politi, bevogtningspersonale og tolke

Helt generelt må rettens personale anses for at være undtaget fra forbuddet mod at transmittere tekst. Det er almindelig praksis, at dommere og rettens øvrige personale under retsmødet skriver retsbog og udkast til dom på pc, hvilket i sig selv indebærer transmission af tekst fra retslokalet. Hvis forbuddet skulle gælde for dem, ville retsmødet blive forhindret i at blive gennemført på hensigtsmæssig måde.

Det er herudover forudsat i bemærkningerne til lovforslaget, at retten som hovedregel skal give tilladelse til, at advokater, forsvarere og repræsentanter for anklagemyndigheden kan sende tekstbeskeder, for eksempel e-mails og sms-beskeder, hvis der fremsættes en begrundet anmodning om det, og det i øvrigt er foreneligt med varetagelsen af den pågældendes funktioner under sagen/retsmødet.

Arbejdsgruppens medlemmer er enige om, at det er vigtigt, at disse personer har de bedst mulige vilkår for at udføre deres arbejde, og finder derfor, at retten bør imødekomme anmodninger fra disse persongrupper om tilladelse til at sende tekstbeskeder under retsmødet, med mindre afgørende hensyn taler imod dette.

Udover disse nævnte persongrupper finder arbejdsgruppen, at det også kan være påkrævet for repræsentanter for politiet og bevogtningspersonale, der er til stede i retten for at sikre ro og orden, at kunne transmittere tekst under retsmødet. Tilsvarende for tolke, der er indkaldt til at oversætte forklaringer, der afgives i retten. Retten bør derfor også imødekomme anmodninger fra disse persongrupper om tilladelse til at transmittere tekst under retsmødet, med mindre afgørende hensyn taler imod dette.

3.2 Repræsentanter for pressen

Det har i forbindelse med vedtagelsen af de nye regler været forudsat, at forbuddet mod at transmittere tekst ikke i unødigt omfang vil komme til at påvirke journalisters mulighed for at udføre deres arbejde, når de deltager i retsmøder, særligt i forbindelse med domsafsigelsen.

Arbejdsgruppen har fået oplyst, at journalister ikke alene har behov for at kunne sende for eksempel sms-beskeder/e-mails til redaktionen i forbindelse med domsafsigelsen i de enkelte sager, men også har behov for løbende at kunne sende besked til redaktionen om udviklingen i en sag under retsmøderne.

Arbejdsgruppen finder på den baggrund, at retten bør imødekomme anmodninger fra journalister om tilladelse til at transmittere tekst under retsmøder, navnlig i forbindelse med domsafsigelsen, med mindre afgørende hensyn taler imod dette.

Arbejdsgruppen finder, at gruppen af journalister omtalt ovenfor bør være den samme gruppe af personer, som har adgang til at kære rettens beslutninger efter reglerne i retsplejelovens § 29 c, § 30 b og § 31 a, dvs. de personer, der er omfattet af § 1, nr. 1, 2 og 3, i medieansvarsloven, jf. retsplejelovens § 172, stk. 1, 2 og 4. Det vil sige, at retten generelt bør imødekomme anmodninger om tilladelse til at transmittere tekst fra følgende personer:

1) Redaktører og redaktionelle medarbejdere ved »indenlandske periodiske skrifter, herunder billeder og lignende fremstillinger, der trykkes eller på anden måde mangfoldiggøres«, jf. medieansvarslovens § 1, nr. 1, jf. retsplejelovens § 172, stk. 1.

2) Redaktører og redaktionelle medarbejdere ved »lyd- og billedprogrammer, der spredes af Danmarks Radio, TV 2, TV 2's regionale virksomheder og foretagender, der har tilladelse til radio- eller fjernsynsvirksomhed«, jf. medieansvarslovens § 1, nr. 2, jf. retsplejelovens § 172, stk. 2.

3) Redaktører eller redaktionelle medarbejdere, der er ansat ved massemedier, der udgiver tekster, billeder og lydprogrammer, der periodisk udbredes til offentligheden, såfremt de har karakter af en nyhedsformidling, som kan ligestilles med den formidling, der er omfattet af § 1, nr. 1 eller 2, i medieansvarsloven, jf. retsplejelovens § 172, stk. 4.

I tvivlstilfælde kan retten anmode freelancejournalister og fotografer om at fremsætte en konkret og nærmere begrundet anmodning om at transmittere tekst for eksempel ved at dokumentere, at de skriver en artikel for et massemedie som nævnt ovenfor.

Arbejdsgruppen er opmærksom på, at den i vejledningen foreslåede friere adgang for journalister til at transmittere tekst fra retsmøder vil kunne føre til en øget risiko for, at vidner påvirkes af andres vidneudsagn. Arbejdsgruppen har imidlertid valgt at lægge vægt på, at arbejdsgruppen ikke er bekendt med tilfælde, hvor journalister arbejde i retssalene i Danmark har medført en sådan påvirkning af andres vidneudsagn. I de tilfælde, hvor der måtte foreligge en sådan risiko for påvirkning, er det arbejdsgruppens vurdering, at de eksisterende regler om referatforbud udgør et tilstrækkeligt værn herimod.

3.3 Andre tilhørere

De ændrede regler er især rettet imod de personer, der som tilhørere deltager i retsmøder, for eksempel som familie eller venner til én af parterne i en retssag, idet disse kan have en interesse i for eksempel at sende oplysninger om andre vidners forklaringer til personer uden for retslokalet, der er indkaldt til at vidne i den pågældende sag. Forbudet mod at transmittere tekst er således netop møntet på denne gruppe personer.

Arbejdsgruppen finder derfor at der ikke på forhånd kan peges på særlige situationer, hvor det kan være relevant at tillade andre tilhørere at transmittere tekst under retsmøder. Det må i de tilfælde – som i øvrigt i alle andre tilfælde – være op til retten at tage stilling til en eventuel konkret anmodning herom.

4 Forbud mod mobiltelefoner, notebooks mv. i retslokaler

Det er som udgangspunkt tilladt at medbringe mobiltelefoner, notebooks mv. under retsmøder, blot apparatet ikke anvendes til ulovlige formål som for eksempel at optage billeder, lyd eller sende tekstbeskeder.

Retten har dog mulighed for helt generelt i en konkret sag at forbyde, at der medbringes mobiltelefoner notebooks, mv. for eksempel, hvis der er tale om rocker-relateret kriminalitet, narkokriminalitet eller anden form for organiseret kriminalitet, hvor retten finder, at der er risiko for, at mobiltelefoner, notebooks mv. anvendes til ulovlige formål mv. Det kan for eksempel være for at undgå, at der optages billeder af vidner under en sag, eller

for at undgå, at der (skjult i en mobiltelefon eller lignende) medbringes våben under retsmøder.

4.1 Rettens personale, advokater, anklagemyndigheden, politi, bevogtningspersonale og tolke

Det er forudsat i bemærkningerne, at et sådant forbud ikke vil omfatte rettens personale, advokater, forsvarere, repræsentanter for anklagemyndigheden og politifolk, der er til stede i retten.

I de tilfælde, hvor retten har nedlagt forbud mod at medbringe mobiltelefoner, notebooks, mv. efter § 32, stk. 2, bør retten undtage rettens personale, advokater, forsvarere og repræsentanter for anklagemyndigheden fra forbuddet, med mindre afgørende hensyn taler imod dette.

Udover de i bemærkningerne nævnte persongrupper finder arbejdsgruppen, at det også kan være påkrævet for bevogtningspersonale, der er til stede i retten, at kunne medbringe mobiltelefoner, notebooks mv. under retsmødet. Tilsvarende betragtninger gør sig gældende for tolke, der er indkaldt til at oversætte forklaringer, der afgives i retten. Retten bør derfor undtage disse persongrupper fra forbuddet, med mindre afgørende hensyn taler imod dette.

4.2 Repræsentanter for pressen

Det fremgår af forarbejderne til de ændrede regler, at retten har mulighed for at bestemme, at forbuddet for eksempel ikke omfatter journalister, der således i givet fald vil kunne medbringe mobiltelefoner, notebooks mv. for eksempel i forbindelse med domsafsigelsen med henblik på at varetage deres redaktionelle funktioner.

I de tilfælde, hvor retten har nedlagt forbud mod at medbringe mobiltelefoner, notebooks mv. efter § 32, stk. 2, bør retten derfor undtage journalister, jf. straks nedenfor, fra forbuddet, med mindre afgørende hensyn taler imod dette.

Arbejdsgruppen finder – som nævnt tidligere - at gruppen af journalister omtalt ovenfor bør være den samme gruppe af personer, som har adgang til at kære rettens beslutninger efter reglerne i for eksempel retsplejelovens § 29 c, § 30 b og § 31 a, dvs. de personer, der er omfattet af § 1, nr. 1, 2 og 3, i medieansvarsloven, jf. retsplejelovens § 172, stk. 1, 2 og 4. Det vil sige, at retten generelt bør imødekomme anmodninger om tilladelse til at transmittere tekst fra følgende personer:

1) Redaktører og redaktionelle medarbejdere ved »indenlandske periodiske skrifter, herunder billeder og lignende fremstillinger, der trykkes eller på anden måde mangfoldiggøres«, jf. medieansvarslovens § 1, nr. 1, jf. retsplejelovens § 172, stk. 1.

2) Redaktører og redaktionelle medarbejdere ved »lyd- og billedprogrammer, der spredes af Danmarks Radio, TV 2, TV 2's regionale virksomheder og foretagender, der har tilladelse til radio- eller fjernsynsvirksomhed«, jf. medieansvarslovens § 1, nr. 2, jf. retsplejelovens § 172, stk. 2.

3) Redaktører eller redaktionelle medarbejdere, der er ansat ved massemedier, der udgiver tekster, billeder og lydprogrammer, der periodisk udbredes til offentligheden,

såfremt de har karakter af en nyhedsformidling, som kan ligestilles med den formidling, der er omfattet af § 1, nr. 1 eller 2, i medieansvarsloven, jf. retsplejelovens § 172, stk. 4. I tvivlstilfælde kan retten anmode freelancejournalister og fotografer om at fremsætte en konkret og nærmere begrundet anmodning om at blive undtaget fra forbuddet mod at medbringe mobiltelefoner, notebooks mv., for eksempel ved at disse dokumenterer, at de skriver en artikel for et massemedie som nævnt ovenfor.

4.3 Andre tilhørere

De ændrede regler er især rettet imod de personer, der som tilhørere deltager i retsmøder, for eksempel som familie eller venner til én af parterne i en retssag, idet disse kan have en interesse i at anvende medbragte mobiltelefoner, notebooks mv. til for eksempel at sende oplysninger om vidners forklaringer til personer uden for retslokalet eller til at tage billeder af vidner eller andre.

Arbejdsgruppen kan derfor ikke på forhånd pege på tilfælde, hvor det vil være naturligt, at retten undtager andre bestemte grupper af tilhørere fra et eventuelt forbud mod at medbringe mobiltelefoner, notebooks mv. i retten.

5 Henvisninger og bilag

- Forslag nr. L 150 (FT 2006-2007) til lov om ændring af retsplejeloven, lov om retsafgifter og konkursloven (Visse ændringer om forenklet inkassoproces, forbud mod mobiltelefoner i retslokaler og ophævelse af reglerne om rettergangs-bøder). Forslaget kan læses på www.ft.dk.